

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут архітектури, будівництва та енергетики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту архітектури,
будівництва та енергетики
Мирослав МАЗУР
«01» 09 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Освітній рівень Магістр

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво

Спеціальність 193 – Геодезія та землеустрій

Освітня програма Оцінка землі та нерухомого майна

Статус дисципліни вибіркова

Мова викладання українська

2023 р.

Розробник:

доцент кафедри геодезії та землеустрою,
к.т.н, доцент
oksana.hera@nung.edu.ua

Оксана ГЕРА

Схвалено на засіданні кафедри геодезії та землеустрою
Протокол від «28» 08 2023 року № 1.

Завідувач кафедри геодезії та землеустрою

Микола ПРИХОДЬКО

Узгоджено:

Гарант ОП “Оцінка землі та нерухомого майна”

Леся ПЕРОВИЧ

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

<p>Мета і завдання дисципліни</p>	<p>Мета вивчення дисципліни – набуття здобувачами вищої освіти компетенцій у сфері управління раціональним використанням природних ресурсів і охорони навколишнього середовища, соціально-економічних аспектів природокористування і природоохоронного законодавства, а також формування економіко-екологічного світогляду.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни – сформувати у здобувачів наступні знання та практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти основні поняття теорії економіки природокористування; - знати систему державних органів управління природокористуванням і природо-охоронною діяльністю та їх повноваження; - оцінювати вартість природних ресурсів; - визначати екологічну й економічну ефективність впровадження природоохоронних заходів; - визначати збитки за основними видами порушення законодавства про охорону земельних ресурсів, водних ресурсів та атмосфери; - розраховувати суми податку за забруднення навколишнього природного середовища та ренти за спеціальне використання природних ресурсів.
<p>Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі</p>	<p>Електронний курс дисципліни https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=178</p>
<p>Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити</p>	<p>Не потребує</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>Набуті компетентності можуть бути корисними у процесі написання магістерської роботи.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПРН-5. Володіти методами оцінки земель і нерухомого майна, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтного, природо-охоронного характеру та інших чинників.</p> <p>ПРН-13. Планувати та завершувати курсові та магістерську роботи, використовувати результуючі компетентності для підготовки й виконання плану досліджень.</p> <p>ПРН-14. Дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності.</p>
<p>Компетентності</p>	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК-6. Набуття гнучкого способу мислення, який дає можливість зрозуміти і розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне відношення до усталених наукових концепцій.</p> <p>ЗК-7. Здатність до застосування знань на практиці.</p>

	<p>ЗК-8. Мати дослідницькі навички.</p> <p>ЗК-9. Мати навички розроблення та управління проектами.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>СК-2. Знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в професійній діяльності.</p> <p>СК-7. Уміння досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на навколишнє середовище.</p> <p>СК-10. Здатність планування використання та охорони земель з врахуванням ландшафтних, екологічних, соціально-економічних, та інших чинників.</p>
Підсумковий контроль, форма	Екзамен, захист курсової роботи.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Вивчення дисципліни дозволяє розвинути або покращити такі soft skills: навички комунікації, гнучкість, логічне та критичне мислення, уміння концентруватися, уміння формувати власну думку та брати відповідальність за прийняті рішення, тайм-менеджмент.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (введеного у дію наказом № 60 від 25 лютого 2019 р., <http://surl.li/jonqf>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять, відповідно до чинного протягом семестру розкладу, є обов'язковим. Запізнення на заняття – не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття дотримуються таких правил:

- тримають вимкненими електронні засоби зв'язку;
 - залишають аудиторію виключно з дозволу викладача;
 - активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи;
- використовують технічні засоби навчання, котрі підвищують ефективність навчального процесу;
- поводять себе дисципліновано.

Здобувачі в обов'язковому порядку зобов'язані відпрацьовувати програмний матеріал не засвоєний ними внаслідок пропусків занять. Здобувач самостійно вивчає теоретичний матеріал, або виконує практичну роботу, використовуючи платформу Moodle. Контроль засвоєння знань здійснює викладач шляхом письмового чи усного опитування.

У разі проведення занять у режимі відеоконференції здобувачам потрібно дотримуватись таких вимог:

- приєднання тільки з використанням корпоративної пошти;
- використання свого імені та прізвища у назві акаунта для уникнення провокацій чи зриву заняття;
- за технічної можливості бажаним є увімкнення камери під час заняття.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Відповідно до “Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу” (введеного в дію наказом №327 від 13.12.2019р. <http://surl.li/jonqr>), дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використанні джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.

За виявлене порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

У разі будь-яких інших непорозумінь чи питань, відносини регулюються згідно із зазначеним вище Положенням.

3) щодо оцінювання

Здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни за умови виконання усіх практичних робіт, складання контролю засвоєння знань змістових модулів, відпрацювання пропущених занять та підтвердження опанування результатів навчання на мінімальному рівні (підсумкова структурна оцінка не менше 60 балів). Максимальна оцінка за роботу здобувача під час семестру становить 100 балів.

Форма семестрового контролю, передбачена навчальним планом, – екзамен, який максимально оцінюється у 100 балів. Форма проведення екзамену – письмово, використовуючи затверджені у встановленому порядку екзаменаційні білети. Порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії регламентований наказом №213 від 17.11.2017р. (<http://surl.li/eztvl>).

Рейтингова підсумкова оцінка з дисципліни – це $\frac{1}{2}$ від суми балів підсумкової структурної оцінки та іспитової оцінки. Здобувач отримує позитивну семестрову оцінку, якщо рейтингова підсумкова оцінка становить не менше 60 балів. В іншому випадку передбачено перескладання іспиту.

Форма контролю успішності із розроблення курсової роботи – диференційований залік, який передує екзамену із дисципліни. Захист курсової роботи проводять у присутності комісії, яка складається із двох викладачів кафедри та керівника роботи.

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролю здійснюються згідно «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2020р. (наказ №262, <http://surl.li/gmlru>).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Всі практичні роботи повинні бути виконані вчасно для отримання максимальної заявленої кількості балів. Термін здачі роботи оголошує викладач під час видання завдання на практичну роботу. Якщо терміни здачі роботи порушені без поважних на те причин, робота оцінюється, виходячи з меншої кількості балів. Обсяг зменшення балів залежать від складності завдання та протермінування, і доводяться викладачем до відома здобувачів заздалегідь.

Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності здобувача з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

У випадку захисту курсової роботи з оцінкою «незадовільно» кафедра за рекомендацією комісії, що оцінювала цю роботу, може дозволити здобувачу вищої освіти виконання додаткового завдання за темою курсової роботи з наступним захистом його разом з роботою; виконання у повному об'ємі курсової роботи за іншою темою у випадку несамотійного виконання здобувачем роботи чи плагіату.

Здобувачів вищої освіти, які за підсумками семестрового контролю мають академічну заборгованість допускають до її ліквідації в порядку та впродовж термінів, визначених університетом. Академічна заборгованість виникає у разі, коли здобувач освіти не допущений до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни або під час семестрового контролю здобувач освіти отримав менше балів, ніж визначена в університеті межа незадовільного навчання (отримано оцінку «незадовільно»).

Повторне складання екзаменів допускають не більше, ніж два рази з кожної дисципліни: один раз науково-педагогічному працівнику, який здійснював підсумковий контроль з навчального предмета, другий – комісії у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників, яку створюють за розпорядженням директора навчально-наукового інституту.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються шляхом валідації у порядку, зазначеному у “Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті у ІФНТУНГ” (<https://drive.google.com/file/d/1dNeRLboAfc1NSbnarlvO8FY2hNxrHiXQ/view>).

Перелік навчальних платформ щодо здобуття неформальної та/або інформальної освіти:

Iversity

<https://iversity.org/>

Європейський освітній онлайн-ресурс, спеціалізується на проведенні інтерактивних курсів та лекцій для вишів, розміщує на своїй платформі різні відкриті масові онлайн-курси.

Stanford Open Edx

<http://online.stanford.edu/>

Платформа, що пропонує різноманітний доступ до професійного освітнього контенту від численних шкіл та університетських кафедр, а також можливість безкоштовно брати участь в онлайн-курсах, які організують викладачі Стенфордського факультету у всьому світі протягом усього життя.

Prometheus

<https://prometheus.org.ua/>

Український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

EdEra

<https://www.ed-era.com/>

Українська студія онлайн-освіти,

EdEra Books — соціальний проект інтерактивної освітньої літератури. Онлайн-книги на EdEra складаються з ілюстрованих текстів з інтегрованими відео та тестами для перевірки здобутих знань. Дозволяють поєднати різні методи сприйняття інформації і підвищити ефективність навчання. І головне — безкоштовний доступ онлайн 24/7.

EdX

<https://www.edx.org/>

Заснований Гарвардським університетом та Масачусетським технологічним університетом у 2012 році, EdX є центром онлайн-навчання та надає послуги МВОК на відкритій безкоштовній платформі OpenEdX, пропонуючи своїм слухачам високоякісні курси, авторами яких є понад 90 найкращих університетів та інституцій з цілого світу.

Coursera

<https://www.coursera.org/>

Платформа, на якій сьогодні розміщено більше 2 тисяч курсів з понад 180 спеціалізацій на 4 освітніх рівнях.

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Економіка природокористування» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Розподіл по семестрах
		Семестр 1
Кількість кредитів ECTS	7,0	7,0
Загальний обсяг часу, год.	210	210
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	50	50
– лекційні заняття	24	24
– практичні заняття	26	26
– лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год	160	160
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)	Іспит, захист КР	Іспит, захист КР

3.2. Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Кількість годин	Література
М1	Економіка природокористування	24	
ЗМ 1	Організаційно-методичні аспекти економіки довкілля	14	
Т 1.1	Економіка довкілля та глобальні проблеми природокористування. Предмет, мета та завдання дисципліни. Види та особливості природокористування. Екологічні основи економіки природокористування. Теорія сталого розвитку. Стратегія сталого розвитку в Україні.	2	1,2,4,6,7
Т 1.2	Природні ресурси у суспільному розвитку. Поняття і класифікація природних ресурсів. Облік природних ресурсів. Державні кадастри. Суть та поняття економічної оцінки природних ресурсів. Основні підходи та методи визначення економічної оцінки природних ресурсів.	4	1,2,6,7
Т 1.3	Еколого-економічні проблеми раціонального використання земельних ресурсів та їхньої охорони. Наукові основи раціонального землекористування. Антропогенне навантаження на земельні ресурси та показники які його характеризують. Державне регулювання земельних відносин та заходи щодо	2	6,4,5,8,9

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Кількість годин	Література
	раціонального використання земель.		
Т 1.4	Економічні збитки від антропогенного впливу та методика їх визначення. Загальна класифікація порушень навколишнього природного середовища. Суть економічних збитків від антропогенного впливу, їх види та етапи визначення. Основні підходи та методи визначення величини еколого-економічних збитків. Особливості визначення економічних збитків від антропогенного навантаження в аграрному секторі.	2	1,4,6,7
Т 1.5	Економічна ефективність здійснення природоохоронних заходів. Суть та результати природоохоронних заходів. Економічна ефективність природоохоронної діяльності. Економічна ефективність природоохоронних заходів у землеробстві. Інформаційне забезпечення природоохоронної діяльності.	4	1,2,4,6,7
ЗМ 2	Механізми реалізації еколого-економічної політики	10	
Т 2.1	Організація управління і нормування якості навколишнього природного середовища. Механізми реалізації еколого-економічної політики. Суть та функції управління в галузі природокористування. Екологічний моніторинг та екологічна експертиза. Стандартизація та нормування якості довкілля. Екологічний маркетинг та аудит.	2	1,4,6,7
Т 2.2	Фінансово-економічний механізм регулювання раціонального природокористування. Порядок реалізації еколого-економічної політики. Економічні інструменти екологічної політики. Система фінансування природокористування. Екологічне страхування.	2	1,4,6,7
Т 2.3	Плата за забруднення довкілля та використання природних ресурсів. Екологічний податок. Збори за забруднення атмосфери. Збори за забруднення водних об'єктів. Збори за розміщення відходів. Платежі за спеціальне використання природних ресурсів та порядок їхнього розрахунку.	4	1,4,7, 10-14
Т 2.4	Екологічна політика держави. Структура чинного екологічного законодавства. Види відповідальності за порушення природного законодавства. Розвиток міжнародного співробітництва у галузі природокористування.	2	1,4,6,7
	Усього годин	24	

3.3. Практичні заняття

Теми практичних занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Темы практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
М1	Економіка природокористування	26	
ЗМ 1	Організаційно-методичні аспекти економіки довкілля	14	
П 1.1	Принципи та функції економіки природокористування	2	3
П 1.2	Природно-ресурсний потенціал	2	1,2,6,7
П 1.3	Методи економічної оцінки природних ресурсів	4	3
П 1.4	Зміст і механізми формування економічних збитків від забруднення навколишнього середовища	6	3, 10-12
ЗМ 2	Механізми реалізації еколого-економічної політики	12	
П 2.1	Платежі за використання природних ресурсів та порядок їхнього розрахунку	4	1,4,7,14
П 2.2	Економічний механізм управління раціональним природокористуванням	4	3,13
П 2.3	Ефективність природоохоронних заходів	4	3
	Усього годин	26	

3.4. Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 5.

Таблиця 5 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	48
Підготовка до практичних занять	14
Підготовка звітів з практичних робіт	14
Підготовка до поточних контрольних заходів	8
Виконання курсової роботи	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	40
Підготовка до складання іспиту	6
Усього годин	160

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 6.

Таблиця 6 – Матеріал, що виносить на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносить на самостійне вивчення	Кількість годин	Література
М1	Економіка природокористування	40	
ЗМ 1	Організаційно-методичні аспекти економіки довкілля	20	
Т 1.1	Наукові основи становлення економіки природокористування як особливої галузі знань	2	6
Т 1.1	Пріоритетні напрямки інноваційної діяльності у сфері природокористування	2	6
Т 1.2	Статистика навколишнього середовища та природних ресурсів. Сутність і функції статистики довкілля. Аналіз земельних та лісових ресурсів.	4	1
Т 1.3	Сучасні тенденції і проблеми природокористування в Україні. Стан земельних ресурсів внаслідок ведення воєнних дій.	4	4
Т 1.4	Аналіз економічних збитків через порушення природних ресурсів внаслідок воєнних дій	4	12
Т 1.5	Ресурсозбереження та ефективність використання вторинних ресурсів	4	1
ЗМ 2	Механізми реалізації еколого-економічної політики	20	
Т 2.1	Основні напрями державної політики України у сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів. Система екоменеджменту в Україні.	4	1
Т 2.1	Екологізація економіки та ресурсно-екологічна безпека. Поняття та правове забезпечення екологічної безпеки. Стан природно-техногенної небезпеки в Україні	4	4
Т 2.2	Ринкові важелі природокористування. Екологічний менеджмент. Екологічний аудит. Екологічне маркування та страхування.	4	4
Т 2.3	Розподіл зборів за використання природних ресурсів. Механізм розподілу платежів за забруднення природного середовища	4	4
Т 2.4	Особливості здійснення природоохоронної політики в зарубіжних країнах. Зарубіжний досвід регулювання сфери природокористування та його значення для України	4	6
	Усього годин	40	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

3.6. Курсова робота

Мета курсової роботи – закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань з основ економіки природокористування шляхом розроблення певних природоохоронних заходів, розрахунку очікуваного позитивного ефекту від їхнього упровадження та економічних показників ефективності. Зазначені розрахунки складають основу переліку тем курсової роботи.

Конкретизовані тематика та зміст курсової роботи визначаються індивідуальними завданнями на курсове проектування, які ухвалюються кафедрою.

Здобувачі вищої освіти можуть пропонувати власні теми курсової роботи, якщо такі відповідатимуть меті дисципліни та сприятимуть формуванню у них компетентностей та результатів навчання, наведених у розділі 1 даної робочої програми.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Основна література

1. Макарова, Н. С. Економіка природокористування [Текст] : навч. посіб. / Н. С. Макарова, Л. Д. Гармідер, Л. В. Михальчук. – К. : ЦУЛ, 2007. – 322 с. – ISBN 978-966-364-507-0. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=153048

2. Невенченко, А. І. Економіка природокористування [Текст] : конспект лекцій / А. І. Невенченко. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 46 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=408551

3. Гера, О. В. Економіка природокористування [Текст] : практикум / О. В. Гера. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 59 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=447746

4.2. Додаткова література

4. Галушкіна, Т. П. Економіка природокористування [Текст] : навч. посіб. / Т. П. Галушкіна. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 480 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=254006

5. Сафранов, Т. А. Екологічні основи природокористування [Текст] : навч. посіб. / Т. А. Сафранов. – 3-є вид., стер. – Львів : "Новий Світ-2000", 2006. – 248 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=130584

6. Економіка природокористування: Підручник / Хвесик М.А., Рогач С. М., Кулаєць М. М., Ільків Л. А., Авраменко Т. П. За ред. д-ра. екон. наук, проф., академіка НААН України Хвесика М. А. – К.: Аграр. Медіа Груп, 2013. – 334 с. <http://surl.li/jdgcg>

7. Лазарева О. В. Економіка природокористування: для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» : Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво» : методичні вказівки / О. В. Лазарева. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2022. – 64 с. <http://surl.li/jdgda>

8. Гера О. В. Пріоритет розвитку рекреаційних територій в ефективному управлінні земельними ресурсами / Гера О. В., Муляр А. В. // “Літні наукові підсумки 2019 року”: VII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція: тези доповідей, Дніпро, 05 червня 2019 р. – Ч. 1. – Дніпро: ГО «НОК», 2019. – С. 42 – 47.

9. О. В. Гера. Проектування об'єктів короткочасної рекреації на території Прикарпаття. Science and Education a New Dimension. Natural and Technical Sciences, VII(24), Issue: 200, 2019 July. P. 57 – 60. <https://doi.org/10.31174/SEND-NT2019-200VII24-13>

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря : Наказ М-ва енергетики та зах. довкілля від 28.04.2020 р. № 277.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-20#Text>

11. Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів : Наказ М-ва охорони навколиш. природ. середовища України від 20.07.2009 р. № 389 : станом на 18 листоп. 2022 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0767-09#Text>

12. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану : Наказ М-ва зах. довкілля та природ. ресурсів України від 04.04.2022 р. № 167. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-22#Text>

13. Екологічний податок.

<https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/elektronni-formi-dokumentiv/ekologichniy-podatok/>

14. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 2 лип. 2023 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в таблиці 7.

Таблиця 7 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПРН-5. Володіти методами оцінки земель і нерухомого майна, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтного, природо-охоронного характеру та інших чинників.	МН 1 - словесні методи (МН 1.1 - лекція, МН 1.2 - розповідь – пояснення, МН 1.3 - бесіда); МН 3 - практичні методи (МН 3.4 - практичні роботи); МН 19 - робота під керівництвом викладача	МФО 1 - іспит, МФО 4 - поточний контроль, МФО 5 - усний контроль, МФО 6 - письмовий контроль, МФО 7 - лабораторно-практичний контроль
ПРН-13. Планувати та завершувати курсові та магістерську роботи, використовувати результуючі компетентності для підготовки й виконання плану досліджень	МН 1 - словесні методи (МН 1.1 - лекція, МН 1.2 - розповідь – пояснення, МН 1.3 - бесіда); МН 3 - практичні методи (МН 3.4 - практичні роботи); МН 17 - дослідницький; МН 19 - робота під керівництвом викладача	МФО 3 - диференційований залік, МФО 4 - поточний контроль
ПРН-14. Дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності	МН 20 - інтерактивні методи (МН 20.2 - дискусія, диспут; МН 20.7 - бесіда-діалог)	МФО 1 - іспит, МФО 3 - диференційований залік, МФО 6 - письмовий контроль

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в таблиці 8.

Таблиця 8 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Теоретичний курс	30
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ1 (МФО 6 - письмовий контроль)	15
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ2 (МФО 6 - письмовий контроль)	15
Контроль умінь при виконанні та захисті звітів практичних робіт (МФО 4 - поточний контроль, МФО 5 - усний контроль, МФО 7 - лабораторно-практичний контроль), а саме	70
Практична робота П 1.1	5
Практична робота П 1.2	5
Практична робота П 1.3	10
Практична робота П 1.4	20
Практична робота П 2.1	10
Практична робота П 2.2	10
Практична робота П 2.3	10
Усього балів	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 9.

Таблиця 9 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

		недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі (навчальна аудиторія згідно розкладу) із застосуванням мультимедійних засобів. Для виконання практичних робіт знадобиться обчислювальна техніка. Для підготовки до занять потрібен доступ до бібліотеки ІФНТУНГ або її сайту; доступ до інтернет-ресурсів.

У разі дистанційного і змішаного навчання комунікація учасників освітнього процесу налаштовується через корпоративну електронну пошту, месенджер (для вирішення організаційних нагальних питань); заняття проводяться у режимі відеоконференції (Zoom); самостійне опрацювання матеріалу, здача практичних робіт, контроль набутих знань реалізуються на навчальній платформі Moodle (<https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=178>).